

SZARVAS és VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey-utca 11. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház.) hová a előfizetési pénzek intézendők.

Hirdetéseket jutányos áron elfogad

Kiadó s lap tulajdonos **SÁMUEL ADOLF**

A mi demokráciánk.

Nagyobb hazugságot, mint a magyar demokrácia, alig találunk Európa legújabb történetében. Mert míg intézményeink és törvényeink évtizedek óta egytől-egyig a demokrácia jegye alatt születtek meg, nélkülözik a demokrácia szellemét, de még inkább nélkülözi a társadalmi felfogás. A mi demokráciánk csupa felületes külsőségeken nyilatkozik meg, nincs benne semmi tartalom, tehát nem demokrácia. Sőt! Leplezésül szolgál annak az uralkodó közszellemnek, mely halálos ellensége a demokráciának.

Bizony úgy van, hogy sokkal inkább voltunk demokraták ötvenkét esztendő előtt, sőt 1867-ben is, mint most, a mikor fennem hirdetjük mindenfelé, hogy előre haladtunk és műveltek vagyunk. A szabad szellem vissza fejlődött nálunk hatalmasan és ha ez a visszafelődés még sokáig tart, a jövő generáció még csak megérteni sem fogja tudni, hogy miképpen történhetett az, hogy valaha országok népei ezzel a jelzővel indultak véres csatába.

Szabadság, egyenlőség, testvériség.

A szabadság mostanában abban nyilatkozik meg legeklatásabban, hogy az ujságok haragosan kikelnek a rendőri brutálítások ellen, a testvériség úgy nyilvánul leghatásosabban, hogy előkelő hölgyeink jótékonyági bazárt rendeznek és czukorkákat visznek a kórbázakba, egyenlőség pedig nincsen. Csak a templomban hirdetik s ott is igérik, hogy majd itt hagyván e siralom völgyét, az Ur színe előtt egyenlők leszünk. Ezért, hát ezért folyt a nyári vér 1790-től csaknem egy századon keresztül mindenfelé ezen a világon!

Nálunk, Magyarországon egy főoka van a közszellem ezen súlyedésének. Mágnsaink soha nem voltak demokraták és a magyar művelt közönségnek nincs forróbb vágya, minthogy a mágnsok nyomában járhasson. A grófi és bárói czimert éppen úgy, mint hajdanában-danában, most is ugyanaz a glóriás fény ragyogja körül, mely előtt hasra vágódott a burger és szent borzalom fogta el a jobbágyot. Mint minden másban, a társadalmi felfogásban is a mágnsok vezetnek nálunk most is a diplomás, a hivatalnok, a kereskedő és iparos polgárság, melyet a szociálista burzsoának nevez igen találóan, vakon indul utánuk. Vakon, mert míg a mágnsvilág tudatosan, a saját előnyeinek megoltalmazása és kivételes pozíciójuk föntartása végett tiporják lábba a demokrácia elveit, tehát a maguk önző szempontjából igen okosan csinálják a dolgokat: addig a polgárságot a majmolás politikájában semmi okos czél nem sarkalja. Majmol, nem azért, mintha nem volna benne intelligencia és önállóság, hanem azért, mert hiú és hiányzik benne az érzék a nagy eszmék átértésére, melyek mostanában a világot mozgatják

A legtöbb vidéki kaszinó, vagy uri társaság en miniature a Nemzeti kaszinó. Mint a Kossuth-Lajos-utcai büszke palotában, a vidéki kaszinókban is a születés, vagyon és felekezett az, mely kvalifikál vagy nem kvalifikál, no meg aztán mindenestre párbajképesség. Mert ó van-e nyomorultabb pária ezen a nagyvilágon, mint az olyan nadrágos magyar, a kire a kaszinói becsület-bíróság kimondta, hogy lovagias elégtételre alkalmatlan?!

A kis és nagyobb városok lakossága kasztokra oszlik, olyan kasztokra, melyeket társadalmi érintkezés dolgában áthidalhatatlan örvény választ el egymástól. Hallgatólag megegyezik mindegyik kaszt abban, hogy meddig terjed az ő köre s ezt a határvonalat ovatos érzékenységgel respektálják. A templomban, színházban, vendéglőben külön helyen ülnek, egymás multságaira el nem járnak s a mikor a közélet fórumain találkozhatnak, ott is tudatában van és érzeteti mindegyik, hogy nem a másik szférájából való. Még a temetőben is egymástól elkülönített helyeken borul rájuk a sir földje. Az élet megszűnik, de a kaszt nem.

De büszke mágnsón, dolyfős dzsentrin és gögös tekintetes uron, vagy asszonyon messze tulesz a parvenü. A ki szegény volt és gazdag lett. A ki szolgálta volt, urrá lett. Ezek az emberek, akiknek a demokraczia intézményei és vívmányai tették lehetővé, hogy nyomott helyzetéből

SZARVAS és VIDEKE TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Hozzá.

Meg van határozva a nap és az óra,
Melyet sors kezei előre kímértek,
Mely elválaszt minket, oly szomorú vagyok. . .
Ne felejtés el kérlek.

Aztán ha elválnék én itt-le meg amott. . .
Legyen szivedben hely baráti emlékeknek
Ha mást fogsz szeretni. . . úgy legyek barátod,
Ne felejtés el kérlek.

S. E.

Egy kis farsangi tréfa.

(Humoreszk.)

Vig mulató diák volt Jancsi, különösen táncolni szeretett. Igen kellemesen hatott tehát reá, midőn Laczi barátja így szólt hozzá:

Jancsi, holnap tánczolunk.
Hol pájtás? Micsoda kisasszonyokkal? Micsoda zene mellett?

No csak ne árszsz el így kérdéseiddel, melyek közül úgy is csak az elsőre válaszolhatok. Partí Lajos nagybátyámmal tánczolunk, annyit tudok; a hölgyeket és a zenét illetőleg csak holnap adhatok még választ. Egyelőre jól teszed, ha ki csíped magadat, mert válogatott társaság fog megjelenni, a miut hiszem. Servus holnapig!

Gyenge az én tollam azt leírni, minő vérmes reményeket táplált Jancsi a holnapi multság iránt, de felesleges is volna azt tenni. Van egy diák, ki nem lett, volna tánczvizigalmon és ki így át nem élte volna az azt megelőző várakozásteljes napot?

De engedjünk képzeletünkben elmúlni egy ránk nézve rövid, de Jancsi barátunknak annál hosszabb napot s csak akkor látogassuk meg hősünket, a mikor éppen készül a hón óhajtott s nehezen várt táncmulatságra.

A többi diákszobától, Jancsi barátunk szobájába sem különbözik legkevésbé sem. A könyvek (ha vannak) épp oly költői rendtelenségben hevernek szanaszét, mint akármelyikünk szobájában; hazudnám, ha azt mondanám, hogy az asztalnak négy lába van, s ha ama rágalomra vetemedném, hogy a karcsónak van füle és a lámpa üveg nincs elrepedve, János barátom méltán megharagudhatnék rá.

De dologra! Mint mondtam János barátunk éppen azon van, hogy kellőleg kicsipje magát fentvezetett mulatságra.

Csizmái már a ládán tündöklenek, nyervén fényeket tojás fehérétől. Mindenekelőtt tehát a csizmát húzza fel, vagyis inkább a csizmába erőszakolja lábait 3 lérvél. Mert tudnivaló, hogy János diák a mult uapon csapta el magától ünneplő csizmáit, melyeket egy házaló zsidó adoptált és így János egy barátjának a cothurnasáiban kénytelen a mai tánczestélyen diszelegni, mely barátjának keskenyebb és rövidebb labái lövén, mint jó magának. Jánosnak bő alkalmá nyílik experimentálni a természetten azon tana terén, hogy minden test összenyomható. Végre mégis csak felhuzta a csizmát.

Azután angol gallérját köti fel kifordítva, mint az nálunk szokás, mellényét felöltvén, atilláját veszi fel. De óh! Minerva ne hagyj el, csak most veszi észre a feslést, mely az atilla hátán tátong. Előkeresi varró eszközeit, hogy behegessze a sebet. De újabb pech (még újabb magyar szó) most látja, hogy nincs fekete ezernája, kivéve egy szál fehér pamutot. Ezzel kell tehát bevarrni a feslést. Mit csináljon? Pentában megfestvén a fonalat, úgy varrja be atilláját; felölti azt s így elkészülve várja Laczi barátját, közben ezt mondva: „De már ennyi viszontagság után csak jól fogok mulatni.

Végre valahára megérkezik Laczi és így szól:
Jer pájtás és ne vársd a társaságot.
Káröltve haladnak át a sötét utcákon, néha-néha egy reményteljes ígét hallatva az előttük álló mulatságról.

Itt vagyunk! — Szóal meg Laczi — már bizonyosan várnak ránk. Majd én elől megyek mint vezető te pedig jer utánam.

Pár percz múlva egy tágas szobában állanak meg ifjaink, melyben egyetlenegy kisasszony, egy fiaczigány, vagy zongora sem volt, hanem ezek helyett két öblös káposztás hordó és számos teknőben pedig káposzta valának láthatók, melyek között tűzről pattant háziasasszony, tiszta fehér kötényben, foglalatkoskodott.

„Ez az a fiatal ember, kedves néném, ki velem együtt hajlandó a káposztát betaposni.“ (Nehogy a nyájas olvasó anachronismussal vádoljon, kijelentem, hogy Laczi bátyja vendéglős volt, ki ősszel szokott elrakni káposzta frjeket és télen betapostatni.)

„No, lsten hozta nálunk! Tessék mindjárt hozzálátni, mert nem-okára megjön az öregem, azután vacsorálunk.“

Mit volt tenni, mit nem, Jancsi és Laczi neki vetkőztek s magyarosan betaposták a káposztát, miközben Jancsi feltevé magában, hogy Laczin bármiképen is bosszút fog állani.

Elvégezvén a munkát, a barátságos háziasasszony izletes estelit készített. Jancsit a jó sült és tüzes vörös bor hamar kiengesztelé, de még jobban a kedélyes háziúr jó adomái s tréfás ötletei s megvallá magának, hogy aligha jobban mulathatott volna bármely táncmulatságon is, mint e barátságos családi körben.

Hazamenet teljes bünbocsánatot hirdetett Laczi barátjának, azon feltétel alatt, ha senkinek sem szól e dologról, mit Laczi szentül meg is ígért.

Laczi meg is tartotta szavát s nem szólt senkinek, én is csak titkon naplójából értesültem e dologról s így tehettem azt közzé.

Vidor.

kiemelkedjenek a parvenük a leghalásosabb el-
lenségei az egyenlőség elvének.

És mit szólunk a sok új magyar nemes-
hez? Napról-napra szaporodnak ők, gunyjárta
az ősi nemességűeknek és gyászára a demokra-
tikus elveknek. A kinek sok pénze és csak egy
kis összekötése van az intéző körökkel, játszi
könnyűséggel megkaphatja mostanában a magyar
nemességet, pl. o. „a kolbászgyártás terén szer-
zett érdemei elismeréséül”. A polgári öntudatnak
és férfiaságnak nyílt arcu útése ez a napról-
napra szaporodó sok új magyar nemesség. És
hogyan törli magát utánna minnenki, akinek csak
valamicske érdemei vannak.

A magyar intelligens ifjúságban már hiába
keressük a demokrata vonásokat, melyek az
apákban olyhatalmasan tudtak megnyilatkozni. A
mai ifjúság előkelő és konzervatív és amellet
kétszínűen stréber. Ilyeneknek neveli őket
az élet, melynek nyilvánulásában mindinkább
csökken a szabadság, egyenlőség, és testvériség.
A párbajmániától és felekezeti hazavonától meg-
mételvezett egyetemi ifjúság már csak hírből
ismeri a demokráciát. Üres póz az a fiatal urak
nál, hogy márczius 15-ét megünneplik és koszorú-
t tesznek Petőfi szobrára.

Hej, de milyen más milyennek álmodták a
jövőt Kossuthék és Petőfiék! Sivár külsőség ma-
radt meg mindabból, a mit a nemzetnek hagyó-
mányoztak. Külsőség az is, hogy még ünnepeljük
őket, mert megértetni őket már nem tudja a mai
generáció.

A demokratia meghalt. Fölfog támadni,
mihelyt akad ismét néhány nagy ember, aki
föltudja rázni a nemzetet, hogy jót tegyen vele.

HIREK.

— **Halálozás.** Megrendítő csapás érte a Kürthy
grófi családot. Péntek délután két órakor ragadta el
alig 17 éves szép leányukat Kürthy Matild contest a
halál kéréssel keze. Bizonyára megrezdül minden
érező ember szíve, midőn hírül veszi a fiatal bimbó kora
letörtét. Legyen csendes a pihenése.

— **Kinevezés.** Békésvármegye főispánja Dr.
Lukács György, Jeszenszky Elek végzett joghallgatót a
szarvasi jogtanácsosokhoz közgazdasági gyakornoknak
nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Koron Pál békés-csabai lelkész-
nek volt esperesnek kedves nagy műveltségű leányát
Jolánát eljegyezte Dr. Rell Lajos b. csabai „Rudolf
főgmnasium” derék és tudományokban gazdag fiatal
tanárja.

— **Mulatságok.** A b. szentandrászi besorozott
ujoncz ifjúság két mulatságot is rendez. Az egyik f. hó
23-án a kath. olvasó egyesület összes termeiben, a másik
pedig az olvasó egyesület összes termeiben f. hó 30-án
lesz megtartva. A meghívók már szétküldettek mindkét
részről.

— **Eszküvő.** Bednár István „Árpád” szállodabeli
fizető pinczér f. hó 11-én d. n. 4 órakor esküdtött örök
hűséget hájos menyasszonyának Paraszt Jusztikának.

— **Kinevezés.** Morvai Károly helybeli albíró
városunk társadalmának közkeveltségű alakját s az
igazságszolgáltatás ügybuzgó és tevékeny tagját az
igazságügyminiszter Szatmár-Nemetibe törvényszéki
bírónak nevezte ki. Amikor egyrésztől gratulálunk,
másrésztől sajnálattal vesszük tudomásul, hogy most
már „ő” többé nem a miénk.

— **Halálozás.** Kondorosi Özv. Borsody Mi-
hálné f. hó 12-én rövid szenvedés után jobbélre
szenderült. Temetése f. hó 13-án d. e. 10 órakor ment
végebe a legnagyobb részvét mellett.

— **Tűz.** Kondorosi Mázor József tanyáján ed-
dig ismeretlen okból az istálló kigyulladt és csak ha-
mar az egész tető porra égett. Szerencse, hogy a tűz
délben volt s így az emberek a majorban voltak, akik-
nek nagy nehezen sikerült a többi épületeket meg-
menteni. A kár jelentékeny, de a biztosítás által fede-
zetet nyer.

— **T. Szerkesztő ur!** A f. hó 9-iki becses
lapjába tévesszen lett közölve Perczel János ur által
teljesített felülfizetés amennyiben nem 1 kor. 50 fillér
hanem helyesebben 1 frt. 50 kr. vagy is 3 korona, fel-
ülfizetést teljesített, mit is kérek a legközelebbi lapjáb-
ban közölni. tisztelettel Mayer egyf. pénzt.

— **Moravcsik József** ev. tanító született
Szarvason 1851 év márc 19-én. Elemi iskolai elvégzése
után a helybeli főgymnasiumban, majd a vele kapoco-

latban lévő tanítóképzőben végezte tanulmányait jeles
eredményvel.

1871-ben Szlovák Sámuel mellett volt segéd tanító
1872—74-ig az újtemplomi leány iskolában, mlnt hely-
ettes tanító működött.

Ugyancsak ebben az évben a szarvasi ev. egyház leg-
egyház rendes tanítóvá választotta s előbb a betlehemi
majd a vásártéri legutóbb pedig a Kosuth téri leány
iskolában működött a legkiválóbb eredményvel.

Hosszas és súlyos betegség után e helyen fejezte
be áldásos működését életének 44 1/2 tanítószolgálatán 29
évében f. hó 13-án éjjel 11 órakor.

Mint tanító egyike volt a szarvasi ev. egyház leg-
képzettebb tanítóinak. Tanítói működése alatt kiérdemelt
nemcsak tanítványai de az egész társadalom szeretetét
Iskoiála, jólehet betegsége sokszor gátolta nehéz pályá-
ján mindig az elsők között foglalt helyet. Lelekes szó-
szólója volt a magyar oktatásának s e téren szerzett
érdemeit a vármegye is jutalmazta a közel múltban:
de hazáját mélyen szerető lelkének az volt a legszebb
jutalma hogy látta, miképp magyarosodik nyelvben, ér-
zületben az az ifjúság, a mely az ő gondjaira volt bízva.

A mily fáradhatlan volt az iskolában, ép olyan
volt a közéletben is.

Egyházi, tanítói, egy időben a megyei gyűléseken
széles körű ismételvel oly helyet vívott ki magának,
a mely sokáig betöltetlen marad.

De hiányát mélyen sújtott családja után legjobban
fogják érezni tanító társai, a kik az elhunytban jeles
tanító társát és jó barátot veszítettek.

— **Képviselő.** A napokban bocsátotta ki Me-
lis bíró a községi képviselőknél a meghívót, a f. hó
19-én délután 3 órakor tartandó tisztiszűkre, melynek
egyetlen tárgya az első jegyzői állás betöltése a főszo-
gabíró elnöksége alatt. A mint halljuk két számottevő
pályázó van: Salacz József h. első jegyző és Jeszen-
szky Frigyes közjegyzői segéd. mindkettőnek nagy
pártja van s így erős küzdelemre van kilátás.

— **Pénzhamisítók Mezőtúron.** Nagy szen-
zátiót keltett ország szerte Dr. Takács Zoltánnak a
híres néptribunának és a Berecz féle sikkasztás értelmű
szerzőjének legújabb csinyje, ki is hamis 100 frtosokat
gyártott főnyelvépézet segítségével több mezőtúri
embert, mint Plavec Jánost és nejét, özv. Kada Ger-
gelyné született Pintér Brigitta magánzónát és Bálint
Ferenccet beleértve és a hűn posványába sorolva

— **Ló díjazás.** Szarvason f. hó 8-án délelőtt
tartott meg az anyakancák és a csikók jutalmazása
amikor is 26 fias kancza és 23 egy és két éves csikó
lett felvezetve. A jutalmat kiosztó bizottság a követ-
keső képen alakult meg: Előök csikói Geiszt Gyula,
Zsilinszky Endre dr., Dr. Kresmárik János, Szentmik-
lóssy Gyula, Dérczy Péter, Mázor József, Haraszti
Sándor, Melis János, Kovács János, Zilinszky István
és Kristófi János. Jutalomban a következők részesül-
tek, anyakanczáért: I díj: 80 korona és arany okle-
vél: Fabó Emánuel (Szent-András) 7 éves pej kanczál
jáért. II díj: 60 kor. és arany oklevél: Kondacs Pá-
(Szarvas) 7 éves pej k. III díj: 50 kor. és arany ok-
levél: Melis István (Szarvas) 11 éves pej k. IV díj:
40. kor. és arany oklevél: Teplicki János (Szarvas) 7
pej. k. V díj: 30 kor. és arany oklevél: Janurik Mi-
hály (Szarvas) 21 éves sárgakanczáért. Ezüst okleve-
let: Sinka Mihály (Szent-András) Janurik Pál
kettőt (Szarvas) Fazekas András (Szent-András) Tep-
liczki János (Szarvas) Fabó Emánuel kettőt (Szent-András)
Bngyis Aador kettőt (Szarvas) Janurik Mihály
(Szarvas) Bronz oklevelet kapott: Borgulya Pál (Szarvas)
Két és három éves csikókért jutalmat nyertek: I díj:
50 kor. és arany oklevél: Komár György (Szarvas) 2
év k. csikó. II díj: 40 kor. és ezüst oklevél: Aponyi
Imre (Öcsöd) 2 éves fekete k. csikó. III díj: 30 kor.
és ezüst oklevél: Fabó Emánuel (Szent-András) 2 éves
kancza csikó. IV díj: 20 kor. és ezüst oklevél: Soukoly
Pál (Szarvas) 2 éves k. Ezüst oklevelet kaptak Komár
György (Szarvas) Aponyi Imre (Öcsöd) Kis Elek (Szt-
András) Egy éves csikókért ezüst oklevelet kaptak:
Komlóvszki György, Véles György, Borgulya Pál, Kis
Pál és Soukoly Pál szarvasiak.

— **Az új bankjegyek.** Az osztrák-magyar
bank előreláthatólag ebben a hónapban kezdi meg új
bankjegyei kibocsátását. Első sorban pedig 20 koro-
nás jegyeket fognak a mai tíz forintosok helyébe
kiadni, minthogy ezeknek a forgalma tudvalevőleg az
államjegyek kényszerfolyamának megszüntetéséig van
csak megengedve. Ezen időpontra tul 50 koronánál
kisebb névértékű bankjegyeknek nem szabad forgalom-
ban lenniük. — A 20 koronás jegyek már ki vannak
nyomatva és a forgalombahozatal időpontját a két
püszügyminiszter a bankal egyetértéssel fogja megállá-
pítani. A banknak eredti szándéka az volt, hogy 20
koronás jegyeket csupán 10 forintosokért cserébe fog
kiadni. Kereskedői körökben azonban bizonyos szűk-
ságot mutatkozik kisebb jegyek iránt, a mely nem
nyerhet kielégítést, mert az 5 frtos államjegyek for-
galma 112 millió frtra van korlátozva. Ennélfogva azt
kivánják, hogy a bank 20 koronás jegyeket nemcsak
10 frtos bankjegyekért cserébe bocsásson forgalomba.
— A következő bankjegykategória kibocsátása való-
színűleg csak a jövő évben fog megtörténni. Ez áll
nevezetesen a 10 koronás jegyekről, a melyek az 5
frtos államjegyek helyébe fognak kiadni. — Az új
jegyek kiadása már a monarchia mind a két Állam-
ban égető gazdasági szükségletté vált. A jegybank
10 frtos készlete ugyanis teljesen kifogyott, ezeknek a
forgalma egyébként is kontingentálva van, a kontin-
gens pedig ki van merítve így tehát újabb ilyen
jegyek forgalomba nem bocsáthatók. Az augusztusi ulimo
ennel fogva nálunk is, de különösen az ausztriai ipar

helyeken igen kellemetlen papír pénz hiányt keltett,
a melyen most a kereskedő és iparosvilágnak úgy
kell segítenie, hogy fizetéseit éreperzben teljesíti, a
mi nagyobb összegnél természetesen igen költséges és
kényelmetlen dolog. Ha már az illetékes körök el-
mulasztották arról gondoskodni, hogy az új 20 koronás
jegyek 10frtosok bevonásával egyidejűleg kerüljenek
forgalomba, legalább is meglehet azt kívánni, hogy
most az új 20 koronás kinyomatását és forgalomba
hozását a lehető legsürgősebben eszközöljék.

Maga a bankjegy alakja a következő: Rétaalakja
135 milliméter széles, 90 milliméter magas, mindkét
oldalukon vízjegynélkül készült papíron vannak nyomtatva
az egyik oldalon magyar, a másikon német szöveggel.
A tulajdonképeni 121 mil. széles és 79 mil. magas
vörösszínű jegyképen, melyet vagy 5 mil. széles derék
szögű keret teljesen övez, jobb felől 60 mill. széles és
51 mil. magas írásmező, balfelől derék szögű keret
van, s ennek középső tojásdad részében a magyar szö-
vegű oldalon a Hungáriát, s a német szövegű oldalon
az Ausztriat ábrázoló női fej látható. Ezen keret mel-
lett a képen 111 mm. és 18 mm. magas talapzatot,
mely az írásmódot alul a külső keretnél szegélyezi, s
a derékszögű keret alapjánul szolgál, ülő gyermekí alak
babér ágat tart a kezében. A keretet keresztül szelve,
pajzs függ, melynek magyar szövegű oldala a magyar
állami czimer, német szövegű oldala pedig az ausztriai
császári sást mutatja. A talapzatot olvasható. „A bank-
jegyek utánzása a törvény szerint büntetettik;” a né-
met szövegű oldalon iráslemezére a husz koronás jegy
névértéke nyolcz különböző nyelven van nyomtatva. A
külső 5 mm. széles derékszögű keret felső és alsó ré-
szén a magyar szövegű oldalon négy-négy kis kör van
„20” számmal, közben a szavak „Husz korona” és ékit-
mények foglaltatnak, míg a kétoldalrész bal és jobb
felől a két szóval „Husz korona” két-két kis körrel,
„20” számmal s változatos ékitményvel van ellátva. A
német szövegű oldalon „Zwanzig Krönen” felirat olvas-
ható. Mindkét oldalon guillorhe — díszítványok ékes-
kednek. Jobb felől magyar szövegű írásmezőben a bank
jegy folyó száma, a német szövegű írásmezőben a so-
rozat száma fekete színnel van kiütetve.

A jegyszöveg a bank czég jegyszövegével a jegy
magyar írásmezőjében ekként hangzik.

„Az Osztrák-magyar bank ezen bankjegy elle-
nében bécsi és budapesti főintézeténél kívánatra azon-
nal fizet

Husz koronát	
törvényes ércpénzben	Bécs, 1800. márcz 31-én
Osztrák-Magyar-bank	
Bilinszki	
kormányzó	
Gold	Mecenteffy
főtanácsos	vezértitkár

A másik oldalon ugyan ezek német szövegben olvashatók.

Szinészet.

Lomárba igazgató ur a diszleteivel. Ott még hasz-
not is csinál vele, mert ha azokat az egerek s patkák-
nyok meglátják biz' Isten elszaladnak messze. Mert
már még is csak skandálum, hogy ön ilyen diszletek-
kel mer előadást tartani. Hát ilyen kevésre becsüli az
igazgató ur a saját renoméját? Mennyi diszlete van
az igazgató urnak, alig valami s az is egyik a másikat
igyekszik snaszásban felülmúlni.

Kezdjük mindjárt a Rippen. Derriek polgármester
házát ábrázolta egy cullissaba vágott ajtó, ugyancsak
hasonló fantáziával volt megalkotva Nick fogadója. A
második felvonás színváltozása, no az egyszerűen mesés
volt. Egy szenvedélyes rimfaragó megühetve a fényes
látványtól, ily kin-rimekben tört ki:

„A hegytetőn im tenger folydogál,
Mellette őrt két bástya, a fal áll.
Somogyi e csodát lám előbünk tárta,
De majd nem csoda, ha üres lesz színháza.”

S mi teljesen méltányoljuk a jeles költő felhábo-
ródását. A kérdéses jelenetben ugyanis a diszlet ekkép
alakult meg: jobbra, balra erdő, a háttérben csendesen
hullámzó tenger, melynek foidrait a hajnal derengése
világítja meg. Jobbra, balra tőle a stereotyp löressel
ellátott fal. Jobb háttér sarkában egy emberi alakkal
csufolt szikla. No ebtől süsd ki béles Európa, hogy a
jelenét egy viharos sötét éjjel vadregényes hegységben
történik.

De gyerünk tovább. Örömméppent ült a „Henschel
Fuvaros” előadása alkalmából derék színigazgatónk,
kinek a közönség fumlálásához oly jeles talentuma
van. Nem kellett csak egyetlenegy szegényes diszlet
az egész darabhoz, s az igazgató ur örömtől sugárzó
arcát oly hüen fejezte ki az a báványfelhős, mosolygó
kék ég, mely örökkön-örökké ott fenn mosolygó, akár-
hol folyik is le a cselekmény. Palotában, kunyhóban,
zárt vagy nyílt helyen, teremben vagy szobában játsza-
nak az mindegy, azt a kék eget le nem vennék onnan
hét világ minden kincséért sem. Folytassuk még tovább?
Szólunk a Sulamit diszleteiről, különösen a templom-
ról? Minek. Skandalum minden este a diszletezés és
bátran felsőhajthatunk a német költővel: „da noch nie
gevesen.”

És most engedje meg nekünk a tek. színügyi bi-
zottság azt a szerény kérdést, hogy mivel foglalkozik,
mit csinál? Fél kell tennünk, hogy semmit, mert ha
kötettségéhez híven törődnek a színüggyel, bizonyára
nem történet volna meg, hogy az Igazgatóság a „Henschel
Fuvaros”-t eladathassa. Vagy talán azért adták be
nekünk, mert Hauptmann írta és a Nemzeti Színház-
ban is adják. Hej! tekintetes urak, nem mind arany,
a mi fénylik. S mi irigyelhetjük a német közönséget,

a melynek olyan jó, képzett tagokból álló cenzura hivatala van. Bezzeg nem adják ott a „Henschel Fuvaros“-t, ezt a trágár, üres darabot. Hát nincsenek az Igazgatóságnak jó francia salon vagy magyar vigjátékai repertoáron? Ezeket adják elő, melyekben gyönyörűségét leli öreg és ifjú, asszony és leány egyaránt. Tessék utána nézni az előadásra kitűzött darabnak s ilyen eset nem fog előfordulni többé.

Az érdemes előjáróságot pedig tisztelettel kérjük, legyen kegyes intézkedni még pedig rögtön, hogy ne uralkodjék olyan botrányos czug a színházban. Maholnap már mankón járunk a színházba s a színészek is mankón fognak játszani a reumatól.

A „Görög ragszolgá“ ment szombaton eléggé összevágó előadásban. Lányi, Forrai, B. Csik Irén, Szilágyi, Bérczy egyaránt megérdemlik a dicséretet. A kar is jó volt. Vasárnap a „Sárga Csikót“ adták, melyben Peterdi nyújtott kiválóan jó cabinet alakítást. Jók voltak: Forrai, Lányi, Pintér.

Hétfőn, szeptember 10-én Sardon Viktor „Idegesek, vagy két bolond egy háznál“ című vigjátéka került színre, csaknem üres ház előtt, a pártolás azonban egészen méltó volt a darabhoz, mert ámbár színészeink törekedtek alakításukkal és előadásukkal a darab színvonalát emelni, sikertelen maradt. Elismerést érdemelnek a szereplők egyenként, főképpen pedig Szohner Olga, ki az imádó elpáholásában a praxis oly kifogástalan mintaképét adta, hogy szinte sajnálattal tekintetünk Szarvasira, mint férj-jelöltre. Egészben kedves és ügyes alakítást nyújtott. Jól játszottak még Sággy, Bérczy és Peterdy.

Kedden „Ripp-ripp“ került színre, a czimszerepben Pintérrel. Csengő, terjedelmes szép baritonjával megkapóan énekelte minden egyes énekszámát. Az „oh drága nőcském“ című dalt nem ártott volna félhanggal feljebb kezdeni, mert akkor nem támadt volna az a fülsértő, bántó dissonancia éneke és a zenekar közt. Később azonban mindjobban harmonizált a zenekarral, a mely dicséretre méltó buzgalommal igyekezett interpretálni Planquette örök szép zenéjét. Alakítása Pintérnek perfect befejezett volt. A midőn nejtől bucsut vesz, a midőn a vízben meglátja ősz haját játéka oly közvetlen, oly meleg volt, hogy bizony sokaknak szeméből kicsordult a könny. És ezek a könnyek az ő legszöbbszörű kritikája. Gyöngye partnere volt Balláné, Lisbet szerepében. A Pintérrel duettjeiben hangja egyáltalában nem érvényesülhetett. Magánzólamaival sokkal nagyobb hatást érhetett volna el, ha kevésbé affektál, mely affektálása énekeinek annyira bántó, kellemetlen bántást kölcsönöz, hogy az majdnem élvezhetetlen. Játéka messze fölülhaladta énekét. Alicét eddigi szokásoktól eltérőleg már nem Lisbet személyesítője creálta. Forrai játszotta meg szép sikerrel. A „level“ ariát nagyon szépen és kedvesen énekelte s játéka is kifogástalan volt. Lányi, Katharina kis szerepéből igyekezett valamit alakítani, de az igyekezet csak igyekezet maradt. Szilágyi, mint Derrick nyújtott jó alakítást. Bérczy, az ő jó humoros felfogásával szerzett vig perczeket a felig üres háznak.

Szerdán a „Henschel Fuvaros“ ment. Ez alkalommal a társulatnak egy kiváló tehetségű tagjával ismerkedtünk meg, Peterdivel. Oly szép, oly frappans alakítást nyújtott, hogy igazán csak dicsérettel emlékezhetünk meg róla. A Hauptmann által oly mesterien megfestett borongós kedélyű embert igazán művésziessen creálta, legszöbbszörű alakítása az 5-ik felvonásban volt. Méltó partnere volt a társulat egy másik kiváló ereje, P. Szép Olga. Azt a cselszövő, büntösléki, büntöstestű lányt talán jobban megalakítani nem is lehetne. Nehéz feladatot oldottak meg mind a ketten es sikerrel. Megérdemelték a tapsot és a dicséretet. A többi szereplők igyekeztek, hogy a két fő alakhoz méltók legyenek s összevágó előadást nyújtsanak.

Csütörtökön a „Sulamith“-ot adták, nálunk már negyedszer. Mí-dazonáltal, hogy az igazgató ur szíves figyelmé folytan a darab bérletszínében ment, szép számú és válogatott közönség gyűlt egybe a színházban.

Szerencsétlen választás volt a czimszerepét B. Csik Irénnek adni. Ez a szereplő egyáltalában nem neki való. A népszínművekben sokkal jobban tud érvényesülni. Sulamith minden egyes énekszámát majdnem teljesen agyonvágta, szerencse, hogy dalai oly melodiusak, hogy azokat teljesen tönkre tenni nem lehet. A pianissimói még csak élvezhetők lettek volna, hanem a fortéi, azok határozottan fülsértők voltak. Játéka is szinte en, bágyadt volt, egyedül a 4-ik képben mutatott némileg jó alakítást. Azután a Jeremiással folytatott párbeszéde közben, a midőn elneveti magát, mire való volt az? Háte nyire nincs önuralma. Forrai sem aknázza ki teljesen Abigail halás szerepét. Abban a jelenetben, a midőn megtudja férjétől, hogy ő mást szeretett, mielőtt Abigail megismerte s most azért bünteti őket az Isten, s lemond Absolonról e szavakkal: „az Isten rendelése“, e lárom szóban a nevezett férj-ről lemondásnak tenger fájdalom kell, hogy kifejezésre jusson s ezt ő úgy adta, mintha citromos vízzel kínálta volna Absolont. Pintér mint Absolon kifogástalanul játszott és énekelte. Szépen énekelte Perényi a „Kohl-Nidreh“ t. Csak azokkal a magas hangokkal kel lene jobban megbarátkozni Perényi ur. Zingitangot Bérczy creálta nagy sikerrel. Jó alakítást nyújtott Szilágyi is mint Jeremiás.

Már két-három nappal előzőleg plakátirozták, hogy pénteken Fehér Gyula, a nyitrai nemzeti színház tagja fog vendégként fellépni a „Kornevillei harangok“-ban. Kissé furesának találtuk ezt a reklámot. Sem Fehér, sem a nyitrai színház nem bírnak olyan hírnévvel ez idő szerint, hogyha egy tagja idejő, azt plakátokon legyen szükséges előre hirdetni. Elég lett volna a napi

szinlapon megemlíteni. Nem is lett meg a kívánt czél, mert ugyan intelligens, de nagyon kevés számú közönség jött el Fehér játékát megnézni. Pedig most már elmondhatjuk, hogy Fehér Gyula megérdemelte volna, hogy telt ház nézze végig, megkapó, szép alakítását. Sokat kell még tanulnia, csiszolódnia, hogy ne csak jó színész, de művész is legyen. De hogy az Istenadta tehetség, mely non fit sed nascitur, meg van benne, s hogy reá még fényes jövő vár, azt a Gáspár apó megalakítása után nem lehet tagadnunk. Kellemes hanggal, rokonszenven megjelenéssel rendelkezik. Sehoh a tulságba nem megy, megtartja mindig a határt, s el tudja találni a szívből jövő, szívhez szóló hangokat, mely játékaiban oly nagy hatást kölcsönzött. Diskrét, subtilis játéka, alakítása méltán kiérdemli a dicséretet s megérdemelte azt a sok tapsot, a mit kapott. Pintér, mint Henri márki hódította meg ismét a közönséget szép énekeivel s ebben méltó partnere volt Perényi, mint Grenisó. B. Csik Irén, mint a bolondos Serpolett nyújtott az eddigieknél sokkal jobb alakítást. Ma este sok tüzzel, temperamentummal és síkkel játszott s a közönség is meg volt elégedve vele. Éneke is sokkal megfelelőbb, szebb volt az előbbieknél. Lányi Zserment creálta bágyadtan, onttan. Belépő dalánál felcsillant temperamentuma, a monnyiben vagy egy fél-taktussal elébe ugrott a zenekarnak, a mire aztán megkezdődött a hajsza, hogy egymást utolérjék, a mi nem sikerülvén, belépő énekszámra lett egy óriási, fülsértő dissonancia.

Azátán úgy látszik a kisasszonynak derogál megfogadni a tanácsunkat, hogy ne hadarjon annyira. Hiszen nem kényszeríthetjük a kisasszonyt semmire, de megfogja érni, hogy le fogják püsszegni, ha tovább is ennyire hadar s akkor aztán csak magára vessen követ. Itt üssön meg a ménkü, ha csak egy szót is értettem az énekéből, hol az orrán keresztül énekel, hol meg elhadarta. A beszédjéből pedig ments Isten, hogy a fül tulságos megváltatása nélkül valamit lehessen érteni. Bizony, ha már ránk nem méltóztatik hallgatni, jó lesz megfogadni a mit Bérczy mondott a kisasszonynak, hogy: „csak lassan“. Bérczy a Biro szerepében ragyogtatta tehetségét, jó alakításban s jó maszkarban. Dicséret illeti végül a karmestert, ki az egész héten keresztül ren kívül szép eredményt mutatott fel egy a zene-mint az énekkarral.

Műsor: Vasárnap d. u. „Vén baka“, este „Kiszökevény“. Hétfőn „Pepi“, Bérczy Gyula jutalomjátéka. Kedden „Házi béke“ új vigjáték. Szerdán „Sulamith“, a szinkör díszleteinek gyarapítása javárra. Csütörtökön „Büregő“, Forrai jutalomjátéka. Pénteken „Görög rabszolgá“ — zóna. Szombaton „Czigánybaró“.

Nyílttér.*)

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermekeket és felnőtteket egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert ocsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmánál fogva specíficus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bőlbántalmak ellen, míg szoptatja e víz használata folytan nagyon kedvező és összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglevő gyomor- és bélhurutot gyermekeknel és felnőtteknel gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire: a gyermekek lázas megbetegedésnél pedig nélkülözhetelen, hűtő húgyható és a szomatot csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Agnes-forrás kezelősege.

Főraktar:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Helybeli főraktar:

Csapó Soma fűszerüzletében ugyan itt kapható Kőbányai Királysórfűző részv. társaság. „Király sóre“ a mely legjobb kellendőségnek örvend.

20—24.

* Erovatban közlötteköt nem vállal felelőséget a szerk

Felelős a szerkesztésért Sámuel Adolf.

Hirdetmény.

Gyulán, forgalmi központban a terenczi-utczában lévő 1270. számú ház, melyben három

lakosztály van, és 600 frtot jövedelmez évenként, parkszerű kertté alakított, gyümölcsfákkal és finom fajta szőlővel beültetett udvarral — folyó évi október 1-én — elköltözés miatt — önkéntes árverésen el fog adatni. Kikiáltási ár 5000 frt (10,000 korona). A ház értéke 9000 frt. Szabadkéz alatt való vétel iránt is lehet jelentkezni, mely esetben, kellő biztosíték mellett esetleg 200 frtos évi részletfizetés mellett is meg lehet szerezni. — Bővebb értesülés szereshető Gyulán Szathmáry Sándornál.

7760

I 1900.

Hirdetmény.

Értesítetik a közönség ez uton is, hogy a mezőhegyesi kir. állami ménes paraocsnokság a tájfajta tenyésztésben a párosítást Szarvason szeptember hó 24-én reggel 9 órakor, a tájfajta istállónál, fogja megkezdeni s több párosítás az idén nem lesz.

Szarvason, 1900, szeptember 13-án.

Az előljárók nevében:

Salacz,
h. első jegyző.

Kovács,
t. bíró.

Hirdetmény.

Értesítetik a közönség, hogy a bika zugban levő 8 hold here árverés utján a helyszinén f. hó 17-én reggel 9 órakor fog eladatni.

Szarvas 1900. szeptember 15-én.

Az előljárók nevében:

Salacz József
h. első jegyző.

Melís János
bíró.

Egy szép, világos, külön bejárattal
butorozott szoba akár teljes ellátással
akár a nélkül azonnal kiadó.

Konrád János
fűrdőtulajdonosnál.

Szőlőtermés eladás.

Az orosházi Kis-Hegyekben lévő (vasut melletti) két hold szőlőmnek termése, melyről 45—50 hold must várható, szabad kézből eladó. Esetleg kisebb vagy nagyobb mennyiségben, hlit. vagy mázsa számra megvehető. „A szőlő kecskeméti porral volt permetezve“

Értekezhetni tulajdonossal Nagy-Szénás (Malmos majorban) vagy a helyszinén lakó megbízottam Smidt János kertésznel.

Kéry István
urad. tanító.

1—3

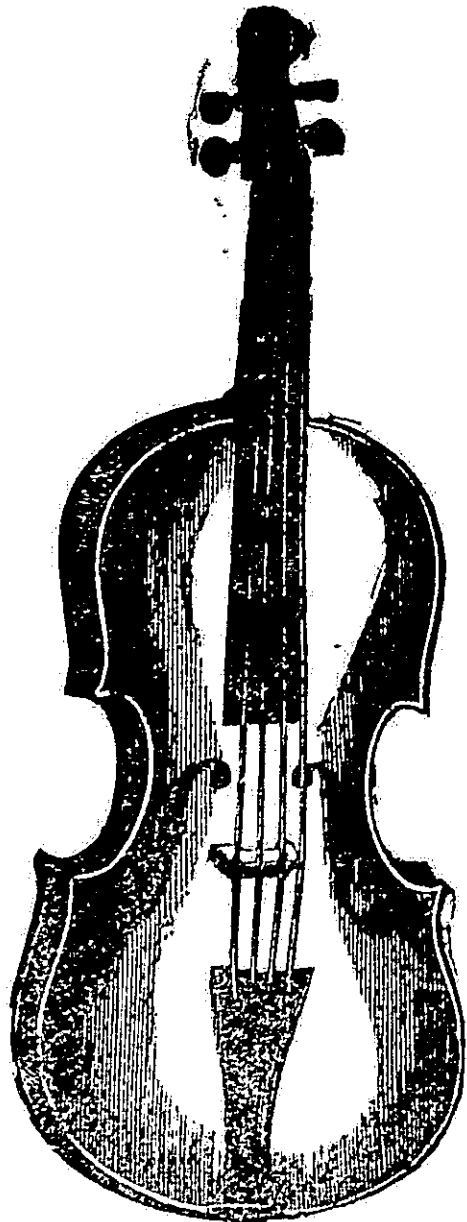
Kitüntetés:

Arany éremmel az 1900. párisi világkiállításon az összes versenyzők között a hangszerek csoportjába. Hadsereg szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. hangszergyáros,
a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség
egyedüli szállítója.
BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5. szám a.

Iskolai és mesterhegedők vonóval
Gordonkák, nagybőgők vonóval
Fuvolák, szárnykürtök

Ósi magyar tárogató szabadalmazva
Csömbalmok
Elpusztíthatatlan, kitűnő erős hangy-harmónikák.

Egy finom hegedű vonóval és tokkal 7 forint.
Templomi és más zenekarok részére szükséges

Fuvó és vonó hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítanak. Községi dobok, a legjutányosabb árakon. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve, Harmónika árjegyzék külön kérendő. Magyarország legnagyobb fuvó-, vonó- és ütő hangszergyára. 2-12

6363. Szarvas község előljáróitól.
1900.

HIRDETMÉNY.

Alólírott községi előljáróság ezennel közhírré teszi, hogy a f. év tavaszán, hozzá értő aradmegyei szőlő munkásokkal, riparia portalis amerikai alanyon 36,000 drb fás ojtványt készített és pedig:

a) borfajok:

- 1. Olasz rizling 4247 drb
- 2. Kadarka 6167 "
- 3. Bakator 3000 "
- 4. Mézes fehér 3900 "

b) csemege fajok:

- 5. Museat Alexander . . . 1580 drb
- 6. Chasseias rouge 7450 "
- 7. Museat Hamburg 2350 "
- 8. Chasselas musque blanc (passatutti) 7306 "

Osszesen: 36000 drb

Ezen ojtványok a f. év őszén fognak kiválogattatni s az előljáróság által szarvasi szőlőbirtokosoknak előállítási áron eladatni.

A szarvasi szőlőbirtokosok közül csak azok tarthatnak igényt a kedvezménye-árra, a kik ojtványok eladásával üzletszerűen nem foglalkoznak.

Vidéki szőlőbirtokosok részére adandó ojtványok ára külön fog megállapíttatni.

Eladásra csak jól összeforrott s kifogástalan gyökérzetű I-s osztályu ojtványok kerülnek.

Megrendelések már most előjegyezhetőek a községi pénztárnoknál s az ojtványok ára átvétel előtt ugyanott fizetendő ki.

Szarvas, 1900. július 26-án. 8-12

Az előljárók nevében:

Salacz József, h. első jegyző. Melis János, bíró.

7310 ikt.
1900

HIRDETMÉNY

A népfelkelés jelentkezéséről.

Az 1893. évi XXXVII. t. cz. alapján mindazon katonailag kiképezett népfelkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a hadtengerészetben, a honvédségben ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képezettek kik népfelkelési (roszasszinu) ajánlati lappal el vannak látva, f. évi október hó 4-én. 1867, 1866, 1865, 1864, 1863. évben születtek október hó 5-én. 1862, 1861, 1860, 1859, 1858. évben születtek október hó 6-án, az ajánlati lappal ellátott katonailag ki nem képezettek idegenek és Kondorosiak és mindennap a megfelelő évfolyambeli Szarvason tartozkodó idegenek a városházán személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az írásbeli jelentkezéshez minden községi előljáróságnál ingyen. Jelentkező lap kapható, melynek kitöltésére és egyéb kezelésére nézve a községi előljáróság és a jelentkező lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást. A személyes jelentkezéshez az utolsó katonai okmány (végelbocsátó levél, kilépti bizonyítvány ajánlati lap) elhozandó az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó. Az itt tartozkodó de (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfelkelők hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni mint magyar honosok. A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 2-5 egész 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetetik.

Kelt Szarvason, 1900. szeptember 7-én.

Az előljáróság.

Tüzifa szállítás!

Van szerencsém értesíteni Szarvas és vidéke n. é. közönségét, hogy a legjobb minőségű 2 éves kiszáritot tűzifát a szarvasi vasutállomáshoz bérmentve szállítok a következő árak mellett:

Gyertyánfa hasáb	75	trt
" dorong	65	—
Prima bükfa hasáb	66	—
Bükfa hasáb	62	—
Vegyes dorong	59	—
Cserhasáb	67	—
Tölgyhasáb	65	—

mely árak egy waggon, azaz 10,000 kilogramm fáért értendők. Megrendeléseket mindenkor a legnagyobb készpénzzel azonnal teljesíték, melyek levelezőlapon direkt hozzám intézendők.

Tisztelettel

Lehoczky Mihály, tűzifa nagykereskedő.

B.-Csabán.

5-8

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok © Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2, egész 12 lóerőig, szálmakaszalók, szalmakaszalók, konyolyozók, kaszáló- és ártatógépek, szénagyűjtők, boronák.

"Columbia-Drill"
legjobb sorvetőgépek, szőlőszedők, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, öntő-malmok, egytámasz asztal-ekék, 2- és 3-vasas ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kint, vagy ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.